

Oahppoplána - Jo3 tekstiiladuodjefága

Sámediggi mearridan láhkaásahussan 15.06.2021, lánkavuodđu:
suoidnemánu 17.b 1998 nr 61 lánka vuodđoskuvlla ja joatkkaoahpahusa birra
(oahpahuslánka) § 6-4 nubbe lađas. Gusto 01.08.2022

Gusto 01.08.2022 rájes

Fága birra

Fága relevánsa ja guovddáš árvvut

Jo3 tekstiiladuodjefágas lea sáhka duddjot sámi árbevirolaš gávttiid, gahpiriid ja eará sámi biktasiid ja tekstiiladujiid. Go barget praktihkalaččat tekstiillaiguin, eará ávdnasiiguin, iešguđet sávdneteknihkaiguin, neavvuiguin ja mašiinnaiguin ovdánahttet oahpahallit duddjongálggaid ja ipmárdusa duoji árbevieruin, hámiin ja teknikain. Oahpahallit galget suokkardit, ovdánahttit ideaid ja duddjot ođđa sámiinspirerejuvvon biktasiid ja eará duodjebuktagiid. Duodjefága galgá ráhkkanahhtit oahpahalliid dustet servodaga gálvojearu árbevirolaš ja ođđaovdánahttojuvvon giehtadujiide. Dat mearkkaša ahte duodjefága galgá sihkarastit ahte šaddet oahppan duojárat geat máhttet árbevirolaš duoji ja geat gehččet ovddasguvlui ja hutket dujiid main álgoálbmotmáhttu lea vuodđun.

Buot fágat galget leat mielde oahpu árvovuođu duohtandahkamin. Jo3 tekstiiladuodjefága galgá leahkit mielde ovdánahttime duodjebuktagiid main guoddevašvuohta, kvalitehta, kultuvra ja historjá lea vuodđun. Oahpahallit galget muosáhit hábmenilu ja máhttima ja gávdnat iežaset fágalaš identitehta giehtagálggaid ovdánahttimiin ja reflekeret giehtaduddjoma barggu tekstiiladuojis. Barggu čađa ovdánahttet oahpahallit máhtu sámi kulturárbbi ja luondduárbbi girjáivuodas ja variašuvnnain ja ovdánahttit ipmárdusa norpmaide, etihkkii ja estehtalaš albmanahhtimiidda duojis. Máhttu árbevieruin galgá váikkuhit dasa ahte oahpahallit ožžot áktejumi lundui ja áddejumi das ahte resursageavaheamis lea dárbu gáhttet luondduriggodagaid boahttevaš buolvvaide. Fága galgá leat mielde addimin máhtu bargoaddi ja bargi geatnegasvuodaid ja vuoigatvuodaid birra ja golmmabealát ovttasbarggu mávssolašvuodá birra, mas bargoaddi, bargi ja eiseválddit barget ovttas ovdánahttit buori bargoallima.

Guovddášelemeanttat

Tekstiiladuodji

Guovddášelemeanttas tekstiiladuodji lea sáhka válljet heivvolaš gáktedinggaid ja eará ávdnasiid ja geavahit iešguđet duodjeteknikaid go duddjo árbevirolaš ja ođdahutkkálaš tekstiiladujiin. Dat fátmasta proseassa vuodđominstariid ráhkadeami ja heivehallama rájes gitta doaibmi ja heivvolaš válbmemii. Dat mearkkaša ráhkadit sárggastusaid ja bargotevnnegiid maid vuodul ráhkadit buktagiid. Guovddášelementii gullá maid geavahit ja mátasdoallat mašiinnaid ja reaidduid, válljet vuogas rumašbarganvugiid barggadettiin ja bargat dearvvašvuodá, birrasa ja sihkarvuodá njuolggadusaid mielde.

Duodjeárbevierru

Guovddášelemeanttas duodjeárbevierru lea sáhka iešguđet gákte- ja eará tekstiiladuodjeárbevieruin iešguđet guovlluin Sámis ja movt dat leat rievdan historjjálaččat, ja geavahit dan vuodđun iežas duddjomis. Lea sáhka maid iešguđet tekstiillaid geavaheamis ja masa ja movt árbevirolaš ja ođđamállet duojit geavahuvvojit. Guovddášelementii gullá maid geavahit fágagiela go duddjo ja go muitala buktagiid birra.

Gávpemárkanipmárdus

Guovddášelemeanttas gávpemárkanipmárdus lea sáhka goluin ja sisaboaduin iežas buvttadeamis. Guovddášelementii gullá maid presenteret iežas bargguid ja bagadit ostiid iešguđet oktavuodain. Guovddášelemeanttas lea maid sáhka mearkagálvohuksemis ja duoji iešvuodaid ja kultuvrralaš- ja árbevirolaš árvvu gaskkusteames. Dasa gullá maid geavahit fága kulturhistorjá barggustis. Márkanfievrredeapmi ja vuovdit iežas dujiid ja bálvalusaid iešguđet fierpmádagaid bokte lea oassin guovddášelemeanttas.

Fágaidrasttideaddji fáttát

Álbmotdearvvasvuoha ja eallimis birgen

Jo3 tekstiiladuodjefágas fágaidrasttideaddji fáttás álbmotdearvvasvuoha ja eallimis birgen lea sáhka duddjomis ja árbevierromáhtu ovdánahttimis fágas ja das ahte ovdánahttit ja nannet identitehta hábmeniluin ja máhttimiin ja dahkat jierpmálaš välljemiid iežas eallimis. Dása gullá maid ovdánahttit iešluohttámuša ja duostat albmanahttit oaiviliid. Fáddái gullá maid ahte leat buorit bargorutiinnat ja välljet vuogas rumašbarganvugiid barggadettiin ja geavahit veahkkeneavvuid duodjebarggus. Fágaidrasttideaddji fáddá álbmotdearvvasvuoha ja eallimis birgen lea maid mielde čalmmustahttime movt duodji sáhhtá iešguđet ládje čájehit joavkogullevašvuoda.

Guoddevaš ovdáneapmi

Jo3 tekstiiladuodjefágas lea fágaidrasttideaddji fáttas guoddevaš ovdáneapmi mearkkaša kritihkalaččat ja birasdiđolaččat reflekteret guoddevaš, ehtalaš ja ekonomalaš beliid go vällje ja geavaha ávdnasiid ja teknologiiija duddjomis. Fáddái gullá maid ráhkadit praktihkalaš ja nanu árbevirolaš ja ođđahutkkálaš duodjebuktagiid main lea buorre kvalitehta, maid sáhhtá buhtistit, mátasdoallat ja divodit. Guoddevaš ovdáneapmi mearkkaša maid ahte fága lea mielde sihkkarastime máilmmi luonddu- ja kulturárbbi.

Vuodđogálggat

Njálmmálaš gálggat

Njálmmálaš gálggat jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša geavahit fágagiela ja duodjeterminologii ja go presentere ja selveha buktagiid. Mearkkaša maid njálmmálaččat mitalit bargoproseassaid ja dujiid birra ja reflekteeret ehtalaš ja estehtalaš beliid. Njálmmálaš gálggaide gullá maid gulahallat estetihka, designa ja bargoproseassaid birra bargoustibiiguin, ostiiguin ja eará ovttasbargoguimmiiguin.

Máhttit čállit

Máhttit čállit jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša čálalaččat plánet, ráhkadit minstariid, bargotevnnegiid, čilgehusaid ja válddahemiid. Dat mearkkaša maid dokumenteret ja árvvoštallat bargguidis ja geavahit duodjedoahpágiid. Dasa gullá presenteret buktagiid ja bálvalusaid ja gulahallat ostiiguin, bargoustibiiguin, gálvolágideddjiiguin, árbevierroguddiiguin ja eará ovttasbargoguimmiiguin. Dasa gullá vel suokkardit ja reflekteeret fágalaš fáttáid ja čuolmmaid, ráhkadit ákkastallamiid ja revideret iežas teavsttaid.

Máhttit lohkat

Máhttit lohkat jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša gávdnat ja árvvoštallat dieđuid fágagirjjálašvuodas ja ipmirdit duodjefágalaš doahpágiid, symbolaid, mearkkaid ja ornamenttaid go bargá bargotevnnegiiguin, sárggastusaiguin ja minstariiguin. Máhttit lohkat mielddisbukta maid dulkot historjjálaš gálduid ja geavahit gálduid kritihkalaš ja luohtehahti vugiin.

Máhttit rehkenastit

Máhttit rehkenastit jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša mihtidit, ráhkadit minstariid ja meroštit sturrodaga. Mearkkaša maid meroštit man ollu ávdnasa dárbaša, meroštit goluid ja áigegeavaheami ja gárvves buktagis hatti. Rehkenastingálggas lea maid sáhka geavahit árbevirolaš sámi mihtidanvugiid duodjebarggus.

Digitála gálggat

Digitála gálggat jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša geavahit digitála reaiduid kreatiiva proseassain, buvttadeamis, designemis ja buvttaovdánahttimis ja go bargá gollomeroštallamiiguin ja go iežas giehtaduiid ja bálvalusaid márkanaštá. Digitála gálggaide gullá maid árvvoštallat, gieđahallat dieđuid, Leahkit gáldokritihkalaš ja čujuhit gálduide ja maidái diehtit dahkkivoigatvuodaid birra. Dasa gullá maid ovdánahttit ehtalaš dihtomielašvuodá ja geavahit digitála árvvoštallannávcca ja čuovvut njuolggadusaid ja norpmaid.

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan

Gealbomihttomearit ja árvvoštallan tekstiiladuodjefágas

Gealbomihttomearit

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahpahalli galgá máhttit

- plánet, čadahit, árvvoštallat ja dokumenteret iežas barggu ja bargoproseassaid ja geavahit fágaterminologii barggus
- suokkardit iešguđet árbevieruid ja guovlluid mihtilmasvuodaid tekstiiladuojis ja geavahit daid alcces inspirašuvdnan duddjomis ehtalaš vugiin
- geavahit sárggastusaid, bargosárgumiid, modeallaid ja digitála reaidduid go ovdánahtta ja hábme árbevirolaš ja ođđa tekstiila buktagiid
- geahččaladdat ja guorahallat masa ja movt iešguđet ávdnasiid geavahit, ávdnasiid iešvuodaid ja bistima ja dan vuodul ráhkadit tekstiiladuojiid
- geavahit árbevirolaš sámi mihtidanvugiid go goarru ja herve gávttiid ja gáktái gullelaš čijaid ja reflekeret daid árvvu
- mihtidit, ráhkadit ja heivehit vuodđominstariid árbevirolaš gávttiide, gahpiriidda ja eará gáktái gullelaš čijaide ja eará tekstiila duodjebuktagiidda ja geavahit daid iežas duddjomis
- geavahit báikkálaš árbevieruid go hábme hearvvaid ja čijaid tekstiiladuodjebuktagiidda
- meroštit ávnnas- ja buvttadangoluid iežas buktagiin ja bálvalusain ja oaidnit ávnnasválljemiid, produktivitehta ja gánnáheami oktavuodaid
- geavahit ja ávkkástallat ávdnasiid heivvolaš vugiin duddjomis
- goarrut gávttiid ja gahpiriid giehtasávnjnjin ja mášinsávnjnjin dárbbu mielde ja geavahit iešguđet guovlluid teknikaid go duddjo muđui gáktái gullelaš čijaid ja eará tekstiila dujiid
- ráhkadit ođđa buktagiid ja reflekeret árbevirolaš sámi minstariid, hámiid ja symbolaid geavaheami dan barggus
- geavahit designenproseassaid ovdánahttit ja hábmet ođđa duodjebuktagiid mat leat heivehuvvon treanddaide ja albmanahttimiidda mat rivdet ja árvvoštallat kvalitehta ja reflekeret ehtalaš ja estehtalaš beliid iežas barggus
- buhtistit, mátasdoallat ja divodit tekstiila duodjebuktagiid ja selvehit movt daid vurkkodit
- mátasdoallat mašinnaid, reaidduid ja neavvuid dearvvašvuoda, birrasa ja bargosihkarvuodanjuolggadusaid mielde
- geavahit iešguđet digitála resurssaid go márkanfievrrida ja vuovdá iežas ja fitnodaga buktagiid ja mearkagálvvuid ja go gulahallá ostiiguin ja eará ovttasbargoustibiiguin guoddevaš vugiin

- válddahit iešguđet sámi duodjeorganisašuvnnaid ja eará ásašusaid doaibmasuorggi ja barggu Sámis ja movt atnit ávkki dain, ja maid reflekteeret makkár rolla dain lea servodagas
- geavahit buriid bargodábiid ja válljet vuogas barganvugiid maid rievdadallá barggadettiin vai garvá noađđevigiid
- čuovvut njuolggadusaid ja šiehtadusaid mat regulerejit bargodili ja selvehit bargoaddi ja bargi geatnegasvuodaid ja vuoigatvuodaid
- selvehit sámi tekstiiladuoji historjjá ja iešvuoda ja geavahit historjjálaš gálduid referánsan buktagiid buvttadeamis ja rekonstrueremis luohtehahtti vugiin

Dađistaga árvvoštallan

Dađistaga árvvoštallan galgá veahkehit ovddidit oahppama ja loktet gealbbu. Oahpahallit čájehit ja ovdánahttet gealbbu jo3 tekstiiladuodjefágas go sii geavahit máhtu, gálggaid ja kritihkalaš jurddašeami go galget bargobihtáid čoavdit. Bagadeaddji galgá láchčit dili vai oahpahallis lea mielváikkuheapmi ja oahppanmovtta oalgguhit iešguđetlágan bargguid bokte. Bagadeaddji ja oahppahalli galgaba ságastallat oahppihalli ovdáneami birra jo3 tekstiiladuodjefágas . Oahpahallit galget beassat muitalit maid orrot máhttimin, ja beassat reflekteeret iežaset fágalaš ovdáneamis. Bagadeaddji galgá bagadallat viidáset oahppama birra ja heivehit oahpahusa nu ahte oahpahallit sáhttet geavahit bagadusa loktet iežaset gealbbu fágas.

Árvvoštallanortnet

Loahppaárvvoštallan

Ovdal fágageahččaleami galget buohkat geat eai leat čuvvon dábálaš oahppomannolaga, leat ceavzán čálalaš eksámena mii lea ráhkaduvvon fága oahppoplána vuodul. Eksámen ráhkaduvvo guovddáš ásašusain ja sensurerejuvvo báikkálaččat. Eksámenis ii galgga leat ráhkkananoassi. Oahpahus jo3 tekstiiladuodjefágas galgá loahpahuvvot fágageahččalemiin. Buohkat galget fágageahččaleami čađahit, mii galgá čađahuvvot gávccii bargobeavvi sisa.